

- Lokaleudgifter: Husleje, varme, el, rengøring, vedligeholdelse mv.
- Kontorudgifter: Telefon, telex, porto, annoncer, kontorartikler, bøger, tidsskrifter, reproduktion mv.
- Personaleudgifter: Kursusafgifter, efteruddannelsesafgifter, kantine mv.
- EDB-udgifter
- Ledelse, administration mv.

Da der er tale om udelelige udgifter, må de fordeles på institutionens aktivitetsområder efter en *fordelingsnøgle*.

Producerer den indtægtsdækkede virksomhed flere forskellige produkter vil det ligeledes være nødvendigt at lave en fordeling af de omkostninger, der er fælles for hele den indtægtsdækkede virksomhed. Eksempler på sådanne fællesudgifter for den indtægtsdækkede virksomhed er:

- arbejdsgiverafgift
- markedsføringsudgifter
- udviklingsomkostninger
- administrative lønudgifter.

Fællesudgifterne for den indtægtsdækkede virksomhed må på samme måde som institutionens fællesudgifter fordeles på de enkelte produkter ved en *fordelingsnøgle*.

I begge tilfælde bygger fordelingsnøglen på en fastsættelse af den enkelte produktions andel af de samlede fællesudgifter. Andelen, som skal være udtryk for tyngden af den enkelte produktion på institutionens eller den indtægtsdækkede virksomheds budget, kan udregnes efter forskellige metoder.

Den hyppigst anvendte fordelingsnøgle er lønandele. Andelen fastsættes her som den andel, lønudgiften i tilknytning til den enkelte produktion udgør af institutionens samlede lønudgift.

Hvis lønudgiften i forbindelse med produktion af en given vare udgør 5 pct. af institutionens samlede lønudgift, antages det, at denne produktion står for 5 pct. af institutionens fællesudgifter.

I nogle tilfælde kan lønudgiften dog være et u hensigtsmæssigt mål for den tyngde, aktiviteten lægger på institutionens fællesudgifter. I sådanne tilfælde kan andelen fastsættes ud fra andre faktorer. Eksempelvis kan andelen fastsættes svarende til den andel, lokaleudgifterne i den indtægtsdækkede virksomhed udgør af de samlede lokaleudgifter i institutionen.

Det vil dog oftest være fordeling efter lønudgiften, som vil være egnet, da indtægtsdækkede aktiviteter i det offentlige som hovedregel er løntunge.

Man skal dog være opmærksom på, at det kan være hensigtsmæssigt at bruge flere fordelingsnøgler parallelt. For nogle udgifter, fx personaleudgifterne, kan en fordelingsnøgle baseret på lønandele være bedst. For andre, fx kontorudgifterne, kan lokaleforbruget være en bedre fordelingsnøgle.

I kalkulationseksemplerne i bilag 3 illustreres det, hvordan man i praksis anvender en fordelingsnøgle.

5. Indirekte omkostninger, svarende til udgifter, der ikke fremgår af institutionens budget i samme år.

Ved opgørelsen af de indirekte omkostninger i forbindelse med den indtægtsdækkede virksomhed, skal der i beregningen tages højde for, at dele af institutionens udgifter ikke optræder på budgettet i samme år som produktionen, og at andre udgifter ikke optræder på institutionens eget budget.

Eksempler på sådanne omkostninger er:

- pensionsforpligtelser (tjenestemænd)
- forrentning af driftskapital
- forrentning og afskrivning af anlægskapital
- beregnede omkostninger for lokaler, der er stillet gratis til rådighed for institutionen mv.
- forbrug af tidligere afholdte udviklingsomkostninger.

Når disse omkostninger, som svarer til udgifter, der ikke umiddelbart optræder på budgettet, er udregnet, kan den del, som må pålignes den enkelte produktion, udregnes via en fordelingsnøgle efter samme principper, som blev omtalt i afsnit 4.